

Πανελλαδικές εξετάσεις 2015

Ενδεικτικές απαντήσεις στο μάθημα «Λατινικά ΓΕΛ»

A1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ 29

Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιον παπουτσή να μάθει σε ένα κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό. Για πολύ καιρό μάταια κόπιαζε· κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει: «Κρίμα στον κόπτο μου!» («έχασα το λάδι και τον κόπτο μου»).

ΚΕΙΜΕΝΟ 44

Αν όμως τυχαία, όπως συμβαίνει συνήθως, πέσουν (χάσουν την εξουσία), τότε γίνεται αντιληπτό πόσο υπήρξαν στερημένοι από φίλους. Αυτό είναι που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος: «Τότε μόνο κατάλαβα, ποιους είχα πιστούς φίλους, ποιους άπιστους (ψεύτικους), όταν πια δεν μπορούσα να ανταποδώσω τη χάρη ούτε σε εκείνους ούτε σε αυτούς».

ΚΕΙΜΕΝΟ 49

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν (σαν) έμαθε (είχε μάθει) το σχέδιο του άνδρα της να δολοφονήσει τον Καίσαρα (για τη δολοφονία του Καίσαρα), ζήτησε ένα μαχαιράκι (ξυράφι) μανικιουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της και με αυτό, καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία, αυτοτραυματίστηκε. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα (της) από τα ξεφωνητά (την κραυγή) των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, επειδή τάχα (κατά τη γνώμη του) είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα.

B1α.

parem:	pari
diu:	diutius
inopes:	inopum
hoc:	haec
quos (το 1 ^ο στο κείμενο):	quo (ερωτηματική)
neutris:	neuter
cultellum:	cultelli
unguium:	ungues
se:	mihi
eam:	eius

B1β. Ea exempla sutores quosdam incitaverunt (incitavere).

B2.

docēret:	doctu
respondēbat:	respondendo
solēbat:	solentium
perdidi:	perdam
fit:	faciendus
cecidērunt:	casuris
fuerint:	sunto
dixisse:	diceremur
ferunt:	fert
referre:	referre
interficiendo:	interfice
cognovisset:	cognoscetis
elapso:	elaberentur
resecandōrum:	resecuerit
obiurgandam:	obiurgavisse

Γ1α. **postquam vocatus est (ή vocatus erat)**

Η δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση εκφέρεται με οριστική, γιατί η πράξη μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (ή υπερσυντελικού), γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Γ1β. **Quos fidos amicos habui?**

Γ1γ. **Homines dicunt Porciam, Bruti uxorem, cultellum tonsorium poposcisse.**

Γ1δ.

quod Tarquinius dixisse fertur exulans

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου (dixisse) εννοείται σε ονομαστική (Tarquinius) και ταυτίζεται με το υποκείμενο του ρήματος (Tarquinius), επειδή το ρήμα εξάρτησης fertur είναι παθητικό-λεκτικό-προσωπικό, άρα ισχύει το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας και της άρσης του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου. Επομένως, και η μετοχή exulans τίθεται σε ονομαστική, γιατί είναι συνημμένη στο υποκείμενο.

Γ2α. **Id exemplum sutorem quendam incitat, ut corvum doceat parem salutationem.**

Η δευτερεύουσα βουλητική πρόταση εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (incitat) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Πρόκειται για πρόταση συγχρονισμού και παρατηρείται ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων.

Γ2β.

α) Αντίθεση προς την πραγματικότητα στο παρόν:

Quodsi forte caderent (υποτακτική παρατατικού), **tum intellegeretur** (υποτακτική παρατατικού)

β) Αντίθεση προς την πραγματικότητα στο παρελθόν:

Quodsi forte cecidissent (υποτακτική υπερσυντελικού), **tum intellectum esset** (υποτακτική υπερσυντελικού)

Γ2γ.

Τελική πρόταση: ut eam obiurgaret

Αναφορική-τελική πρόταση: qui eam obiurgaret

Αιτιατική σουπίνου: eam obiurgatum

Γερουνδιακό + causa/gratia (με αναστροφή πρόθεσης) : **eius obiurgandae causa/gratia**

Έχει γίνει υποχρεωτική γερουνδιακή έλξη, γιατί θα είχαμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική (eam obiurgandi causa/gratia)

Σημείωση: ο τύπος του γερουνδίου δεν ήταν υποχρεωτικό να δηλωθεί.